

Nieuwsbrief ERF Updates

Nummer 9, 2023

Redactie: mr. F.M.H. Hoens.

INHOUDSOPGAVE

Hoge Raad

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2023:1007](#) 30-06-2023

[Hoge Raad, ECLI:NL:PHR:2023:544](#) 26-05-2023

Hof

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2023:5457](#) 27-06-2023

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2023:5039](#) 15-06-2023

[Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2023:1319](#) 06-06-2023

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2023:4748](#) 06-06-2023

[Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2023:1215](#) 30-05-2023

[Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2023:872](#) 11-04-2023

Rechtbank

[Rechtbank Overijssel, ECLI:NL:RBOVE:2023:2461](#) 28-06-2023

[Rechtbank Zeeland-West-Brabant, ECLI:NL:RBZWB:2023:4300](#) 21-06-2023

[Rechtbank Noord-Nederland, ECLI:NL:RBNNE:2023:2485](#) 21-06-2023

[Rechtbank Zeeland-West-Brabant, ECLI:NL:RBZWB:2023:4282](#) 19-06-2023

[Rechtbank Amsterdam, ECLI:NL:RBAMS:2023:3676](#) 14-06-2023

[Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2023:4821](#) 07-06-2023

[Rechtbank Noord-Nederland, ECLI:NL:RBNNE:2023:2431](#) 31-05-2023

[Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2023:4841](#) 22-05-2023

[Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2023:5409](#) 04-05-2023

[Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2023:5408](#) 04-05-2023

[Rechtbank Noord-Holland, ECLI:NL:RBNHO:2023:3656](#) 20-04-2023

[Rechtbank Limburg, ECLI:NL:RBLIM:2023:2590](#) 19-04-2023

[Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2023:5407](#) 12-04-2023

[Rechtbank Noord-Holland, ECLI:NL:RBNHO:2023:2825](#) 29-03-2023

[Rechtbank Noord-Nederland, ECLI:NL:RBNNE:2023:1060](#) 15-03-2023

[Rechtbank Noord-Nederland, ECLI:NL:RBNNE:2023:2477](#) 08-03-2023

[Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2023:5405](#) 01-03-2023

[Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2023:5404](#) 01-03-2023

Antillen

[Gerecht in eerste aanleg van Curaçao, ECLI:NL:OGEAC:2023:147](#) 19-06-2023

RECHTSPRAAK

De rechtbank stelt vast dat zoals erflaatster in haar testament had gemeld, haar zoon bedragen heeft ontvreemd en dat hij deze aan de nalatenschap moet terugbetalen.

Erflaatster is in 2021 overleden en heeft in haar testament een passage opgenomen waarin zij stelt dat haar zoon/eiser wederrechtelijk grote hoeveelheden geld van haar heeft ontvreemd en verduisterd en dat hetgeen daarvan nog niet is terugbetaald op het tijdstip van haar overlijden, in mindering moet worden gebracht op de vordering van eiser op erflaatster ter zake van het overlijden van haar echtgenoot. De door eiser in zijn hoedanigheid van nur-legitimaris gevorderde inzage in de aangiften IB over de laatste vijf jaren, wordt toegewezen. Eiser was tot het tijdstip van herroeping in mei 2021 de algeheel gevolmachtigde van erflaatster. In die hoedanigheid zijn bedragen opgenomen en overgeboekt. De rechtbank beoordeelt het karakter daarvan en concludeert dat niet kan worden aangenomen dat de pinopnames aan erflaatster ten goede zijn gekomen, hetgeen met zich brengt dat ervan uit zal worden gegaan dat de gelden aan eiser ten goede zijn gekomen. In dat kader gaat de rechtbank in op de kwestie of eiser op grond van de volmacht bevoegd was de (gepinde) bedragen voor zichzelf te houden. Beoordeeld moet worden of dit gelet op het verbod van Selbsteintritt zoals bedoeld in artikel 3:68 BW is toegestaan. De rechtbank meent dat eiser als gevolmachtigde in beginsel niet als wederpartij van erflaatster als volmachtgever kan optreden zonder het verbod van Selbsteintritt te schenden en dat erflaatster ten aanzien van de Selbsteintritt ook niet anders heeft bepaald. De rechtbank gaat als onvoldoende gesteld, voorbij aan de stelling van gedaagde dat de pinopnames in overleg met erflaatster hebben plaatsgehad. Dit leidt ertoe dat eiser in strijd heeft gehandeld met het verbod van Selbsteintritt, zodat deze (rechts)handelingen nietig zijn. Eiser is gehouden de gepinde bedragen aan de (executeur van de) nalatenschap te vergoeden. Ook ten aanzien van door eiser bestelde bankbiljetten en na ophoging van krediet overgeboekte bedragen blijkt dat die nimmer aan erflaatster ten goede zijn gekomen, en dat een ander bedrag al voor de volmachtverlening was ontvreemd. Ook uit al deze handelingen vloeien door eiser terug te betalen bedragen voort.

Instantie: Rechtbank Limburg

Datum uitspraak: 19-04-2023

ECLI: ECLI:NL:RBLIM:2023:2590

Zaaknummer: Co3.305153/HA ZA 22-222

Rechters: Y.J.C.A. Roeffen

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

De A-G gaat in op vernietiging erfstelling wegens onjuiste beweegreden.

A-G Vlas concludeert in de zaak (ECLI:NL:GHARL:2022:2760/ERF 2022-0111) waarin het hof oordeelde dat moeder bij de onterving van haar zoon uitging van een onjuiste veronderstelling/beweegreden (kort en goed: dat zij door haar zoon is benadeeld bij de afwikkeling van de nalatenschap van haar overleden echtgenoot) en dat daarmee is voldaan aan artikel 4:43 lid 2 BW en het testament voor zover het de erfstelling betreft, wordt vernietigd. Een van de vragen is of de beweegredenen voor de erfstelling, zoals verwoord in de bijlage bij het testament (de uiterste wil in de formele betekenis), moeten worden geacht in de erfstelling (de uiterste wilsbeschikking) zelf te zijn aangeduid. Het hof heeft deze bevestigend beantwoord op grond van de volgende omstandigheden: (i) de bijlage is aan de uiterste wil gehecht en vormt daarmee één geheel | (ii) de bijlage bevat de toelichting op de uiterste wilsbeschikking waar het om gaat | (iii) de uiterste wilsbeschikking is vervat in een notariële akte en voldoet aan de vormeis | (iv) de waarborgen van notariële tussenkomst gelden ook voor de bijlage | en (v) door de verwijzing naar de bijlage in het testament is duidelijk dat dit de toelichting van moeder is. Volgens de A-G geeft het oordeel van het hof geen blijk van een onjuiste rechtsopvatting. In de erfstelling zelf wordt ter toelichting verwezen ‘naar de aan dit testament gehechte bijlage’. Deze toelichting bevat de beweegreden(en) voor de erfstelling van de dochter, en daarmee de (impliciete) onterving van de zoon. Door uitdrukkelijk te verwijzen naar de toelichting in de erfstelling zelf, moet de wil van moeder worden geacht erop te zijn gericht de in de toelichting vervatte beweegreden(en) in de uiterste wilsbeschikking zelf aan te duiden. Het zou anders liggen wanneer in de uiterste wilsbeschikking niet zou zijn verwezen naar de bijlage bij de uiterste wil, terwijl deze bijlage wél aan de uiterste wil zou zijn gehecht. In zo’n geval kan moeilijk worden gezegd dat de beweegreden ‘in de uiterste wil zelf is aangeduid’. Of de notariële waarborgen ook gelden voor de bijlage kan verder in het midden blijven, gezien de materiële betekenis van het begrip ‘uiterste wil’ in artikel 4:43 lid 2 BW. De A-G overweegt verder dat de erfstelling van de dochter een uiterste wilsbeschikking is, waarop artikel 4:43 lid 2 BW kan worden toegepast, ook indien die erfstelling de onterving van de zoon tot gevolg heeft gehad. Dat een impliciete onterving als zodanig niet als uiterste wilsbeschikking kwalificeert, doet daaraan niet af. Noch

de tekst van de wet, noch de parlementaire geschiedenis biedt enige steun aan een andere opvatting. Ook moet het volgens de A-G voor hen die zonder de onder invloed van een onjuiste beweegreden gemaakte erfstelling erfgenaam (bij versterf) zouden zijn, mogelijk zijn om een beroep op artikel 4:43 lid 2 BW te doen. Een andere opvatting leidt tot een niet te rechtvaardigen en bovendien willekeurige bevoordeling van hen die aanvankelijk tot erfgenaam zijn benoemd, maar mogelijk onder invloed van een onjuiste beweegreden. De A-G overweegt verder dat de parlementaire geschiedenis geen steun biedt aan de opvatting dat artikel 4:43 lid 2 BW alleen van toepassing is indien de onjuiste beweegreden is gelegen in aanduidingen van de persoon of van diens hoedanigheid.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 26-05-2023

ECLI: ECLI:NL:PHR:2023:544

Zaaknummer: 22/02531

Rechters: P. Vlas

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Rechtbank spreekt zich uit over de (mate van) gedetailleerdheid van de boedelbeschrijving en oordeelt dat verschillen in banksaldi in aangiften IB rechtvaardigen dat de legitimaris inzage krijgt in bankafschriften vanaf 2008.

In 2020 is erflater overleden. Hij was ten tijde van zijn overlijden gehuwd met gedaagde. Uit hun huwelijk zijn twee kinderen geboren: een zoon en eiseres. In zijn testament heeft erflater zijn echtgenote/gedaagde en zijn zoon tot zijn enige erfgenamen benoemd. Eiseres doet een beroep op haar legitieme portie en vordert inzage in de boedelbeschrijving en de transactie vanaf 2008 van diverse bankrekeningen. Na een schets van het juridisch kader oordeelt de rechtbank dat eiseres als legitimaris recht heeft op verstrekking van een boedelbeschrijving, omdat de gegevens die daarop staan vermeld voor haar van belang zijn om de legitieme portie te kunnen berekenen. Eiseres heeft erkend dat aan haar reeds een boedelbeschrijving is verstrekt. Deze wijkt volgens echter af van een eerder verstrekte boedelbeschrijving. De rechtbank overweegt dat artikel 674 Rv bepaalt aan welke eisen een boedelbeschrijving dient te voldoen. Niet is vereist dat alle tot de nalatenschap behorende roerende zaken apart worden vermeld. Dit kan anders zijn indien roerende zaken een aanzienlijke waarde vertegenwoordigen. Naar het oordeel van de rechtbank heeft eiseres, gelet op de betwisting van gedaagde, onvoldoende onderbouwd gesteld dat niet alle tot de nalatenschap behorende goederen in de boedelbeschrijving zijn vermeld, dan wel dat aan de goederen een onjuiste waarde toegedicht is. Daarnaast heeft zij niet aangegeven op welke punten de verstrekte boedelbeschrijvingen van elkaar zouden verschillen. Bovendien is de rechtbank niet bevoegd voor zover eiseres heeft bedoeld dat alsnog een boedelbeschrijving moet worden opgemaakt. Een dergelijk verzoek op de voet van artikel 672 lid 1 Rv dient te worden ingediend bij de kantonrechter. Uit de verkoop van de woning in combinatie met de verschillen van de eind- en beginsaldi in de aangiften inkomstenbelasting van 2008 en 2009 kan een vermoeden van schenking worden ontleend, met name omdat gedaagde niet gemotiveerd heeft verklaard waar het verschil van ruim € 105.000 uit voortkomt. De rechtbank is gezien het voorgaande van oordeel dat eiseres dan ook belang heeft bij dagafschriften van alle bank-, spaar- en beleggingsrekeningen die zij in haar vordering heeft opgesomd. De bankafschriften vanaf 2008 zijn naar het oordeel van de rechtbank daarom relevant voor eiseres om te kunnen

controleren en objectief te kunnen bepalen of erflater schenkingen (aan zijn zoon) heeft gedaan die bij de berekening van haar legitieme portie dienen te worden meegenomen. Eiseres heeft daarom ook belang bij de bankafschriften van de door haar opgesomde bankrekeningen die ten tijde van het overlijden van erflater reeds waren opgeheven, maar die in 2008 nog bestonden omdat daaruit immers eveneens kan blijken van schenkingen.

Instantie: Rechtbank Noord-Nederland

Datum uitspraak: 08-03-2023

ECLI: ECLI:NL:RBNNE:2023:2477

Zaaknummer: C/18/205916 / HA ZA 21-91

Rechters: M.A.B. Faber-Siermann

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Hof laat volmachtgever toe tot het bewijs dat de namens hem gedane schenkingen niet in zijn belang waren en zijn gedaan in strijd met de door hem expliciet kenbaar gemaakte wil ter zake.

Appellant heeft een algehele volmacht verstrekt aan een van zijn kleinkinderen (geïntimeerde 1) waarin expliciet is vermeld dat appellant niet wenst dat de gemachtigde namens hem schenkingen doet aan anderen dan zijn toekomstige erfgenamen. In 2019 schenkt geïntimeerde 1 namens appellant circa € 800.000 aan zijn moeder (geïntimeerde 3) en een soortgelijk bedrag aan een andere dochter van appellant. Als appellant stelt dat de schenkingen tegen zijn wil zijn gedaan, ziet die laatste dochter af van de schenking. Het hof volgt de rechtbank niet in het oordeel dat geïntimeerde 1 bevoegd was tot het doen van de schenking. Het hof stelt dat als een algemene volmacht als bedoeld in artikel 3:62 lid 1 BW gebruikt wordt ten voordele van een derde, dit de belangen van de volmachtgever in ernstige mate kan aantasten. Reden waarom zo'n volmacht slechts geacht wordt mede ten behoeve van een derde te zijn verleend, indien dit ondubbelzinnig uit de volmacht blijkt. Voor een ondubbelzinnige strekking in die zin is niet nodig dat die strekking met zoveel woorden uit de volmacht blijkt, maar voldoende is dat de volmacht op dit punt duidelijk en niet voor tweeërlei uitleg vatbaar is (ECLI:NL:HR:1997:ZC2261). Indien niet ondubbelzinnig uit de volmacht blijkt dat deze mede ten behoeve van de bewuste daad van beschikking is verleend is deze nietig omdat de gevolmachtigde niet bevoegd was deze op basis van de volmacht te verrichten. Appellant betoogt dat in de volmacht is vermeld dat deze strekte tot het verrichten van handelingen in zijn belang en dat met de schenking zijn belang in het geheel niet was gediend (nagenoeg zijn hele vermogen is weggeschonken). Ook heeft hij in een gesprek ondubbelzinnig aan geïntimeerde 1 en geïntimeerde 3 kenbaar gemaakt dat hij niet wilde dat een dergelijke schenking zou worden gedaan. Ook valt – zo het hof – op dat de schenkingsovereenkomsten zijn aangegaan nadat tussen partijen een fors geschil is ontstaan. Gelet op een en ander en omdat de standpunten van partijen ten aanzien van de gang van zaken rondom de schenking en de instructies die geïntimeerde 1 in verband met zijn volmacht op dat punt heeft gehad lijnrecht tegenover elkaar staan, zal alvorens hier verder op in te gaan appellant, conform het door hem gedane aanbod, worden toegelaten tot bewijslevering van zijn stelling dat de schenkingsovereenkomst met geïntimeerde 3 tegen zijn (aan geïntimeerde

1 en geïntimeerde 3 expliciet kenbaar gemaakte) wil en achter zijn rug om tot stand is gebracht.

Instantie: Gerechtshof Amsterdam

Datum uitspraak: 11-04-2023

ECLI: ECLI:NL:GHAMS:2023:872

Zaaknummer: 200.298.161/01 en 200.298.163/01

Rechters: L.A.J. Dun, J.C.W. Rang en A.L. op 't Hoog

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Executeur-afwikkelingsbewindvoerder handelde niet onrechtmatig jegens legatarissen bij verkoop en levering aan derden van aan hen gelegateerde panden.

Eiseres X en gedaagde Y zijn elkaars volle nicht en neef. Erflaatster is in 2014 overleden en heeft de moeder van eiseres en de moeder van gedaagde tot zijn erfgenamen benoemd en onder bezwaar van een vruchtgebruik ten behoeve van haar erfgenamen aan X en Y haar 4/6 aandeel in een drietal panden gelegateerd. Y is tevens tot executeur-afwikkelingsbewindvoerder benoemd. Nadat in 2015 door een derde beslag is gelegd op het aandeel van erflaatster in de panden, heeft Y als executeur/bewindvoerder executie voorkomen door een tijdelijke lening aan te gaan. Die lening is in 2016 afgelost uit de verkoopopbrengst van een van de (door Y verkochte) panden. In 2019 heeft Y de andere twee panden verkocht en geleverd. X stelt een groot aantal vorderingen in tegen Y, waarbij met name de vraag centraal staat of Y zich naar behoren van zijn taken als executeur-afwikkelingsbewindvoerder heeft gekweten, in het bijzonder waar het gaat om de verkoop en levering van de panden. De rechtbank stelt voorop dat X géén erfgenaam van erflaatster is, maar slechts een legataris. Dat neemt niet weg dat Y onder bepaalde omstandigheden aansprakelijk kan zijn jegens andere personen met wiens belangen hij rekening heeft te houden, zoals X, wanneer hij zijn taak tot beheer en vereffening van de nalatenschap onzorgvuldig zou hebben verricht. Het enkele feit dat de legaten door de verkoop en levering niet meer kunnen worden afgegeven, betekent nog niet dat Y zijn taak tot beheer en vereffening van de nalatenschap onzorgvuldig zou hebben verricht. De rechtbank volgt X niet in haar stelling dat Y in 2016 onbevoegd, want zonder haar instemming, tot verkoop en levering van pand 1 zou zijn overgegaan. X miskent met deze stelling dat geen instemming of medewerking van haar was vereist. Zolang de gelegateerde goederen niet op grond van artikel 3:89 BW waren geleverd, kwamen aan haar als legataris immers geen rechten of bevoegdheden ter zake van die goederen toe als ware zij al (deel)gerechtigd daarin. Ook voor het overige is niet van enig onzorgvuldig handelen door Y gebleken. Y heeft tot zijn verweer aangevoerd dat het in 2015 door een privéschuldeiser van de moeder van X gelegde executoriaal beslag er uiteindelijk toe heeft geleid dat deze panden noodgedwongen onderhands moesten worden verkocht. De rechtbank volgt X ook niet in haar stelling dat Y in 2019 bij de verkoop en

levering van de overige panden onzorgvuldig zou hebben gehandeld. Het doet niet ter zake dat deze handelingen na ommekomst van de vijfjaarstermijn van het testamentaire bewind hebben plaatsgevonden, zoals X stelt, omdat uit de stellingen van partijen volgt dat alle betrokkenen – dus óók zichzelf – destijds met deze verkoop en levering hebben ingestemd. Ter zake van de overige vorderingen van X ten behoeve van de boedel (waaronder rekening en verantwoording), stelt de rechtbank dat deze niet door de legataris/niet-erfgenaam kunnen worden ingesteld.

Instantie: Rechtbank Noord-Nederland

Datum uitspraak: 21-06-2023

ECLI: ECLI:NL:RBNNE:2023:2485

Zaaknummer: C/18/213033 / HA ZA 22-85

Rechters: M. Sanna

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Verwachter die in eerdere procedure onderbewindstelling tweetrapsvermogen/vruchtgebruik heeft bewerkstelligd, vordert verklaringen voor recht ter zake van het toevloeien aan dat vermogen van diverse posten.

A is overleden. Hij was in gemeenschap van goederen gehuwd met B en uit dit huwelijk zijn twee kinderen geboren, C en D. A heeft B tot enig en bezwaard erfgenaam benoemd en C en D als verwachters. Nadat C een procedure tot o.m. ontslag van B als executeur was gestart, hebben B en C ten overstaan van de rechter in 2019 een vaststellingsovereenkomst gesloten op grond waarvan B verplicht is om jaarlijks de aangifte IB aan C toe te zenden en een boedelbeschrijving te maken. Deze laatste is in 2020 notarieel vastgelegd. Op verzoek van C heeft het Hof Den Bosch (ECLI:NL:GHSHE:2023:873, ERF 2023-0193) het tweetrapsvermogen/vruchtgebruik van B onder bewind gesteld. In onderhavige procedure vordert C o.m. een verklaring voor recht dat de vruchten van een spaarrekening voor zover niet-geadministreerd ten gunste van het privévermogen van B alsmede de helft van de verkoopopbrengst van effecten dienen toe te vloeien aan het bezwaarde vermogen. Beide vorderingen worden afgewezen wegens onvoldoende belang resp. onduidelijkheid omtrent de bedoeling van de vordering.

Instantie: Rechtbank Zeeland-West-Brabant

Datum uitspraak: 21-06-2023

ECLI: ECLI:NL:RBZWB:2023:4300

Zaaknummer: C/02/402131 / HA ZA 22-535 (E)

Rechters: S.H.L. Baggel

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

De deelgenoten bereiken geen overeenstemming over de afwikkeling van de nalatenschap van de in 1987 en 1988 overleden erflaatster en erflater, reden voor het gerecht om conform verzoek een tweetal vereffenaars te benoemen.

Erflaatster en erflater zijn overleden in resp. 1987 en 1988. Hun dertien kinderen zijn de deelgenoten in de nalatenschappen en wonen verspreid over onder meer Curaçao, Nederland en Libanon. Zij zijn er niet in geslaagd tot een verdeling te komen. Tot de nalatenschap behoren onder meer negen onroerende zaken (deels leegstaande panden), die door een door het gerecht bij tussenvonnis benoemde deskundige zijn getaxeerd. Het gerecht overweegt dat dit het tiende en laatste vonnis is in deze zaak. Met de eerdere vonnissen is beoogd duidelijkheid te krijgen over de deelgenoten in de nalatenschap en om tot tegeldemaking te komen van de onroerende zaken. De in het geding verschenen partijen hebben op 19 mei 2023 een vaststellingsovereenkomst gesloten. Vervolgens heeft een van de gedaagden echter te kennen gegeven toch niet akkoord te zijn met de vaststellingsovereenkomst. De deelgenoten zijn er niet in geslaagd om in overleg tot vereffening van de nalatenschap en tegeldemaking van de boedelbestanddelen te komen. Het verzoek tot benoeming van een vereffenaar, waartegen geen gemotiveerd verweer is gevoerd, wordt op de voet van artikel 4:204 lid 1 BW toegewezen. Het gerecht benoemt een tweetal vereffenaars en neemt een aantal beslissingen om alsnog tot een verdeling te kunnen komen.

Instantie: Gerecht in eerste aanleg van Curaçao

Datum uitspraak: 19-06-2023

ECLI: ECLI:NL:OGEAC:2023:147

Zaaknummer: CUR201500991

Rechters: P.E. de Kort

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Erfgenamen vorderen verklaring van recht dat voormalig werkgever van erflater aansprakelijk is wegens schade geleden door erflater als gevolg van een beroepsziekte.

De erfgenamen van erflater vorderen een verklaring voor recht dat voormalig werkgever X van werknemer/erflater aansprakelijk is voor de schade die erflater heeft geleden als gevolg van een beroepsziekte. Eisers vorderen ook dat X wordt veroordeeld om een voorschot op de schadevergoeding te betalen. Eisers leggen aan hun vordering ten grondslag dat erflater tijdens zijn werk bij X 35 jaar lang en acht uur per dag is blootgesteld aan gevaarlijke stoffen, dat hij daardoor ziek is geworden en overleden, en dat X daarvoor op grond van de wet aansprakelijk is als werkgever. X betwist de vordering en voert aan dat de vordering van eisers is verjaard en dat erflater niet is blootgesteld aan schadelijke stoffen die zijn ziekte kunnen hebben veroorzaakt. De kantonrechter oordeelt dat een deskundige moet worden benoemd om een onderzoek te doen en een deskundigenbericht uit te brengen.

Instantie: Rechtbank Noord-Holland

Datum uitspraak: 29-03-2023

ECLI: ECLI:NL:RBNHO:2023:2825

Zaaknummer: 10064787

Rechters: P.J. Jansen

Advocaten: G.P. Geelkerken en T. Havekes

Wetsartikelen: 7:658 BW

RECHTSPRAAK

Redelijkheid en billijkheid brengen met zich dat de uitvaartkosten niet ten laste van de nalatenschap komen.

Erflater is ongehuwd en niet als partner geregistreerd overleden. Tot enig erfgenaam en executeur benoemde hij A, met wie hij een affectieve relatie had. Een aantal familieleden van erflater hebben na het overlijden met gebruik van geweld toegang tot de woning van erflater gekregen en hebben uitvaartondernemer X opdracht gegeven de uitvaart te verzorgen. Daarbij voorbijgaand aan de door A ingeschakelde uitvaartondernemer en zonder A in kennis te stellen van de uitvaart of in de gelegenheid te stellen de uitvaart bij te wonen. In conventie vordert de familie van erflater de veroordeling van A tot voldoening van de kosten van de uitvaart. In reconventie vordert A vergoeding van de schade ontstaan door het toegang verschaffen tot de woning. De kantonrechter verwijst naar artikel 4:7 lid 1 onder a BW en stelt dat de uitvaartkosten schulden van de nalatenschap zijn en voor rekening van die nalatenschap moeten komen. Tijdens de mondelinge behandeling is aan de familie voorgehouden dat de familie erflater toch niet zo goed kende en zal de familie moeten aanvaarden dat hij de zaken anders heeft geregeld dan zij had verwacht. Na het overlijden van hun broer hebben zij, ondanks de mededelingen van A dat zij als executeur de uitvaart moest en wilde regelen, het heft in eigen hand genomen. Het is daarom naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar dat A de door de familie betaalde uitvaartkosten voor haar rekening moet nemen, althans dat de uitvaartkosten ten laste van de nalatenschap zouden worden gebracht. Een en ander afgezien van het feit dat A zich – zoals zij heeft aangegeven – geconfronteerd ziet met hogere uitvaartkosten dan in het geval zij de uitvaart zelf had kunnen regelen. Dit leidt ertoe dat de vordering van eiseres wordt afgewezen. Omdat niet vaststaat dat de familie de schade aan de woning heeft veroorzaakt, wordt de eis in reconventie afgewezen.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 04-05-2023

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2023:5408

Zaaknummer: 1022910 CV EXPL 22-4553

Rechters: C. van Steenderen-Koornneef

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Het hof wijst het beroep op artikel 4:38 lid 1 BW af, omdat erflater al 27 jaar voor zijn overlijden niet meer bij het bedrijf betrokken was.

In onderhavige zaak heeft de kantonrechter geoordeeld dat verzoeker [het onterfde kind van erflater] geen beroep toekomt op artikel 4:38 lid 1 BW omdat geen sprake is van voortzetting van een bedrijf dat erflater tot (kort voor) zijn dood uitoefende. Ook volgens het hof zet verzoeker geen onderneming voort die door erflater werd uitgeoefend. Uit de overgelegde stukken blijkt dat de onderneming in ieder geval sinds de aandelenoverdracht in april 1993 niet door erflater werd gevoerd en dat verzoeker sindsdien enig aandeelhouder en bestuurder van het bedrijf was. Erflater was aldus nagenoeg 27 jaar voor zijn overlijden niet meer als (in)direct directeur-grootaandeelhouder of medewerker bij de onderneming betrokken. Verzoeker heeft er nog op gewezen dat – kort gezegd – uit de wetgeschiedenis van artikel 4:38 lid 1 BW blijkt dat niet is vereist dat de erflater de onderneming tot zijn overlijden moet hebben uitgeoefend, zodat de overdracht van de onderneming aan verzoeker in 1993 aan de toepassing van artikel 4:38 BW niet in de weg staat. Dat vereiste kent de regeling van artikel 4:38 lid 1 BW inderdaad niet, maar uit de wetgeschiedenis blijkt wel dat het vereiste niet is gesteld om een beroep op artikel 4:38 lid 1 BW ook mogelijk te maken in de gevallen waarin de erflater, bijvoorbeeld door ziekte, voor zijn overlijden de onderneming niet meer kon uitoefenen, dan wel de uitoefening moest opschorten. Voor een uitbreiding van die gevallen met de situatie dat, zoals in het onderhavige geval, de erflater al vele jaren en niet door buiten zijn macht gelegen omstandigheden daartoe gedwongen niet meer bij de onderneming betrokken was, biedt de wetgeschiedenis geen aanknopingspunten.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 15-06-2023

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2023:5039

Zaaknummer: 200.314.171

Rechters: M.H.F. van Vugt, S. Kuijpers en D.J.M. van de Voort

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Mantelzorgend kind hoeft ook van het hof na overlijden geen rekening en verantwoording af te leggen aan broer.

Eiser en gedaagde zijn de kinderen van de in 2016 overleden erflaatster. Eiser stelt dat gedaagde/mantelzorger onrechtmatig onttrekkingen heeft gedaan van de rekening van erflaatster c.q. ongerechtvaardigd is verrijkt en dat gedaagde rekening en verantwoording moet afleggen ter zake van het gevoerde beheer. Het hof bevestigt het oordeel in eerste aanleg (ECLI:NL:RBNHO:2022:3148, ERF 2022-0142) dat gedaagde niet onrechtmatig heeft gehandeld of ongerechtvaardigd is verrijkt. Over het beheer constateert het hof dat onderscheid moet worden gemaakt tussen de periode dat erflaatster zelf nog wilsbekwaam was (en verantwoording had kunnen vragen) en die daarna. Gelet op de familierelatie, de omstandigheid dat gedaagde al sinds 2010 erflaatster hielp met het doen van boodschappen en de hulpbehoevendheid van erflaatster, waarbij gedaagde en zijn vrouw mantelzorg verleenden, is het hof van oordeel dat enige terughoudendheid moet worden aangehouden in het vaststellen van een verplichting tot het afleggen van rekening en verantwoording. Deze terughoudendheid vindt een grens bij financiële handelingen die gedaagde ten behoeve van zichzelf of zijn gezin heeft verricht en financiële handelingen die wat aard en/of omvang betreft niet kunnen worden gerekend tot het normale uitgavenpatroon van erflaatster (ECLI:NL:GHAMS:2017:1272). Aan de hand van de door gedaagde aan eiser ter beschikking gestelde afschriften heeft eiser in eerste aanleg overzichten gemaakt van uitgaven die naar zijn mening tot 'normale' uitgaven behoren en uitgaven die daartoe niet behoren, waaronder onverklaarbare pinopnamen en overboekingen naar de privérekening van gedaagde. Gezien de toelichting van gedaagde acht het hof onvoldoende onderbouwd dat de gestelde uitgaven niet tot het normale uitgavenpatroon behoorden.

Instantie: Gerechtshof Amsterdam

Datum uitspraak: 30-05-2023

ECLI: ECLI:NL:GHAMS:2023:1215

Zaaknummer: 200.312.971/01

Rechters: M.C. Schenkeveld, H.A. van den Berg en R.M. Troost

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Vordering tot huurvoortzetting na overlijden moeder/hoofdhuurder wordt afgewezen, omdat huisvestingsvergunning ontbreekt.

Appellanten vorderen dat wordt bepaald dat zij de door hun moeder met verhuurder gesloten huurovereenkomst mogen voortzetten. Het betreft een woning waarvoor appellanten een huisvestingsvergunning nodig hebben als bedoeld in artikel 7:268 lid 3 onder c BW om de huurovereenkomst van hun moeder op eigen naam voort te kunnen zetten. Appellanten beschikken niet over deze vergunning. De gevorderde voortzetting van de huurovereenkomst dient te worden afgewezen alleen al omdat de huisvestingsvergunning dus niet door hen in deze procedure kan worden overgelegd. Anders dan appellanten kennelijk menen, bestaat er in dat geval voor de civiele rechter geen beoordelingsruimte. Evenmin is er dus ruimte voor een afweging van de belangen van de huurder tegenover die van de verhuurder. Of appellanten op grond van de criteria die zijn opgenomen in de Huisvestingsverordening van de Gemeente Utrecht recht hebben op een huisvestingsvergunning voor de woning moet namelijk in een bestuursrechtelijke (bezwaar)procedure worden getoetst. Daar kan aan de orde worden gesteld of burgemeester en wethouders of de door hen (op grond van art. 10:1 e.v. Algemene wet bestuursrecht) gemandateerde woningcorporatie, op goede gronden de vergunning niet heeft afgegeven. In die bestuursrechtelijke procedures moeten de argumenten die appellanten in deze civiele procedure naar voren hebben gebracht (over bijvoorbeeld de passendheid van de woning, de medische en humanitaire noodzaak, de maatschappelijke en sociale gronden en de bijzonderheid van de situatie waarin zij verkeren) worden beoordeeld en afgewogen. Omdat appellanten geen juridische actie hebben ondernomen om via de bestuursrechtelijke weg om de huisvestingsvergunning te verkrijgen, gaat het hof ervan uit dat deze ook niet op korte termijn zal kunnen worden overgelegd.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 06-06-2023

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2023:4748

Zaaknummer: 200.307.667

Rechters: L.J. de Kerpel-van de Poel, A.J.J. van Rijen en A.G.J. van Wassenauer van Catwijk

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Uitleg testament over de vraag of een regeling over de verkeerde wilsrechten is opgenomen in het testament.

In zijn testament heeft de in 2018 overleden erflater zijn kinderen en hun stiefmoeder/gedaagde tot zijn enige erfgenamen benoemd. Erflater heeft aan zijn kinderen een erfdeel toegekend ter grootte van hun legitieme portie en aan gedaagde de rest. Op de nalatenschap is de wettelijke verdeling van artikel 4:13 e.v. BW van toepassing. In zijn testament heeft erflater zijn echtgenote tot executeur benoemd en is het wilsrecht uit artikel 4:19 BW uitgesloten en zijn de verplichtingen die voortvloeien uit de artikelen 4:19 en 4:20 BW beperkt. In een eerder tussen partijen gevoerde procedure is de vordering van de kinderen vastgesteld. In deze zaak beroept eiseres zich op haar wilsrecht van artikel 4:21 BW en vordert overdracht van de bloot eigendom van de woning. De echtgenote stelt dat erflater bedoeld heeft om artikel 4:21 en niet 4:19 BW uit te sluiten. Men is het erover eens dat de bepalingen over artikel 4:19 en 4:20 BW geen duidelijke zin hadden. De rechtbank verwijst naar artikel 4:46 lid 2 BW en constateert dat erflater op het moment van testen meer dan elf jaar met zijn echtgenote was getrouwd. Erflater heeft de omvang van de vorderingen van de kinderen beperkt, en de opeisbaarheid van de geldvorderingen van de kinderen beperkt. Onder meer hieruit kan worden afgeleid dat erflater zijn echtgenote na zijn overlijden zo goed mogelijk verzorgd wilde achterlaten. In het testament heeft erflater geen uitzondering voor de woning gemaakt. De rechtbank maakt hieruit op dat het de bedoeling van erflater was dat de kinderen hun recht op betaling van hun – in beginsel niet opeisbare – vorderingen door overdracht van goederen niet zouden kunnen uitoefenen. Het testament van erflater kan daarom zo worden uitgelegd dat bedoeld is om het wilsrecht van artikel 4:21 BW uit te sluiten. De rechtbank is tot dit oordeel gekomen, zonder gebruik te maken van eventuele daden of verklaringen van erflater buiten de uiterste wil. Dergelijke daden of verklaringen mogen alleen bij de uitleg worden gebruikt als het testament zonder die daden of verklaringen geen duidelijke zin heeft (art. 4:46 lid 2 BW).

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 01-03-2023

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2023:5404

Zaaknummer: 644364 HA ZA 22-725

Rechters: C. van Steenderen-Koornneef

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Na de verkoop van onroerende zaken door twee bloot-eigenaren, tezamen met de derde bloot-eigenaar, die tevens krachtens erfrecht gerechtigd is tot de rechten van gebruik en bewoning, is in geschil of en welke waarde die rechten vertegenwoordigen en hoe de verkoopopbrengst moet worden verdeeld.

A, B en C zijn zussen van elkaar. Zij komen uit een gezin van in totaal tien kinderen. De vader van partijen, D, is in 2004 overleden, moeder E in 2011. In juni 2011 is de akte gepasseerd waarbij de door moeder E aan A gelegateerde rechten van gebruik en bewoning van een woning zijn gevestigd. Deze rechten eindigen bij A's overlijden en het metterwoon verlaten van de woning. In het kader van de afwikkeling van de nalatenschappen van vader en moeder zijn de woning en een bedrijfspand op naam van A, B en C gezet. In 2019 zijn de woning en het bedrijfspand verkocht aan G. In de koopovereenkomst staat dat de rechten van gebruik en bewoning ten tijde van de overdracht komen te vervallen. Na de totstandkoming van de koop heeft A aan deskundige X gevraagd om de waarde te bepalen van haar recht van gebruik en bewoning. X heeft daarop een waarde voorgesteld. B en C stemmen niet in met deze waardebepaling, waarna na enige strubbelingen de levering van woning en bedrijfspand alsnog heeft plaatsgevonden en een bedrag in depot is gebleven. De rechtbank wijst de vordering van A, te weten vaststelling van de vernietiging door haar van de afstand van de rechten van gebruik en bewoning af. Reden is dat deze rechten door het metterwoon verlaten zijn geëindigd. Resteert de vraag hoe de verkoopopbrengst moet worden verdeeld. Naar het oordeel van de rechtbank heeft A voldoende aangetoond dat uit de rechtsverhouding tussen partijen voortvloeit dat zij gerechtigd is tot een groter deel van het depotbedrag dan B en C. De zussen hebben zich bij de verkoop gezamenlijk jegens de koper verbonden om afstand te doen van het recht van gebruik en bewoning, en om de blote en onbezwaarde eigendom over te dragen. Duidelijk is dat het recht van gebruik van bewoning ten tijde van de verkoop een aanzienlijke waarde had, ook in verhouding tot de waarde van de bloot eigendom. Vanwege het feit dat A bij de verkoop méér rechten opgaf dan B en C, en gezien het feit dat die rechten van A samen een aanzienlijk hogere waarde hadden dan de rechten die B en C afstonden, kan niet aangenomen worden dat partijen een gelijke aanspraak hebben op de verkoopopbrengst. Gezien de voorgenoemde omstandigheden brengt de rechtsverhouding tussen partijen naar

het oordeel van de rechtbank mee dat de aandelen van partijen in de verkoopopbrengst overeenkomen met de waarde van de rechten die partijen hebben prijsgegeven om die opbrengst te realiseren. Dit betekent dat A gerechtigd is tot een aandeel dat overeenkomt met de waarde van haar recht van gebruik van bewoning én de waarde van 1/3 aandeel in de bloot eigendom. B en C hebben recht op een aandeel dat overeenkomt met de waarde van hun 1/3 aandeel in de bloot eigendom. Vervolgens stelt de rechtbank de aan de partijen toekomende bedragen vast.

Instantie: Rechtbank Noord-Nederland

Datum uitspraak: 15-03-2023

ECLI: ECLI:NL:RBNNE:2023:1060

Zaaknummer: C/17/183963 / HA ZA 22-105

Rechters: A.A.J. Smelt

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

De rechtbank wijst het verzoek tot opheffing bewind (art. 4:178 lid 2 BW) af.

Verzoekster vraagt opheffing van het testamentair bewind (ingesteld naar aanleiding van erflaters overlijden in 2017) op grond van artikel 4:178 lid 2 BW. Zij stelt daartoe dat zij de onder bewind staande goederen (haar woning) zelf op verantwoorde wijze zal kunnen beheren. Feitelijk doet zij dit al langere tijd. Naar het oordeel van de rechtbank is niet aan de voorwaarde voldaan dat verzoekster de onder bewind staande goederen zelf op verantwoorde manier kan besturen. Mede op basis van de toelichtingen door verzoekster en haar advocaat, de verklaring en toelichting door de bewindvoerder en de indruk die de rechtbank tijdens de mondelinge behandeling heeft gekregen, komt de rechtbank tot het oordeel dat niet aannemelijk is dat verzoekster in staat zal zijn op verantwoorde wijze met het haar toekomende erfdeel om te gaan. Er zijn ook geen aanwijzingen dat het testamentair bewind door erflater is ingesteld om redenen van voorbijgaande aard die ook daadwerkelijk voorbij zijn gegaan. Het moet er daarom voor worden gehouden dat het testamentair bewind zoals door erflater gewenst nog steeds aangewezen is.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 04-05-2023

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2023:5409

Zaaknummer: 645762 HA RK 22-1027

Rechters: P.G.J. van den Berg

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

De door de vereffenaar krachtens artikel 843a Rv gevorderde afgifte van stukken wordt toegewezen.

Erflater is overleden in 1982 en erflaatster in 1998. In haar testament heeft erflaatster haar acht kinderen tot haar enige erfgenamen benoemd. Zes van de acht erfgenamen hebben kort na het overlijden van erflaatster aan hun zus en haar echtgenoot gedaagde X volmacht verleend om hun rechten en belangen te behartigen bij het behandelen en vereffenen van de nalatenschap van erflaatster. Sedert het overlijden zijn diverse procedures gevoerd door de erfgenamen en gedaagde X (mede in zijn hoedanigheid van door hem bestuurd/vertegenwoordigde stichtingen). Een door het Hof Den Haag benoemde boedelnotaris heeft de erfgenamen niet tot een vergelijk kunnen brengen en heeft zijn opdracht teruggegeven. In 2012 is een van de erfgenamen overleden. In 2018 heeft de rechtbank Den Haag eiser benoemd tot vereffenaar van de nalatenschap van erflaatster. In 2020 heeft de kantonrechter te Gouda aan eiser q.q. een aanwijzing gegeven tot het indienen van een verzoek ex artikel 672 Rv tot het bevelen van een notariële boedelbeschrijving, zodat van degene die na het overlijden van erflaatster en vóór het opmaken van de boedelbeschrijving nalatenschapsgoederen in zijn macht heeft, medewerking aan het opmaken van een boedelbeschrijving kan worden verlangd. Eiser heeft o.m. op grond van artikel 843a Rv aanspraak gemaakt op afgifte van stukken die gedaagde X – casu quo een stichting waarvan hij beleidsbepaler is – onder zich heeft. De rechtbank overweegt dat aan toewijsbaarheid van een vordering op grond van artikel 843a Rv drie voorwaarden zijn verbonden: (a) het hebben van een rechtmatig belang| (b) het moet gaan om bepaalde bescheiden| en (c) men moet partij zijn bij een rechtsbetrekking. Na beoordeling van de feiten beveelt de rechtbank gedaagde X binnen vier weken alle relevante informatie en documentatie inzake de nalatenschappen van erflaters (waarvan hij afgifte redelijkerwijs kan bewerkstelligen) aan eiser q.q. af te geven, waaronder in ieder geval begrepen 60 ordners en alle processtukken van de tussen de erfgenamen van erflaters en eventuele derden vanaf 1989 gevoerde procedures en alle (direct of indirect) door gedaagde X gehouden correspondentie en overeenkomsten over of verband houdende met de afwikkeling van de nalatenschappen van erflaters en daarnaast ook de bankafschriften van erflaatster vanaf vijf jaar voor haar overlijden. Ook de van gedaagde X gevorderde rekening en verantwoording wordt toegewezen. Gedaagde X heeft als gevolmachtigde en in het kader van de afwikkeling van de

nalatenschap samen met zijn echtgenote (aanzienlijke) bedragen ontvangen en voorschotten op erfdelen uitbetaald. X zal over die ontvangsten en uitgaven en het door hem gevoerde vermogensrechtelijk beleid rekenschap moeten afleggen. Hoewel X heeft verklaard een veroordelend vonnis te zullen nakomen, ziet de rechtbank in zijn houding tot nu toe aanleiding een dwangsom op te leggen.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 12-04-2023

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2023:5407

Zaaknummer: 634025 HA ZA 22-168

Rechters: C. van Steenderen-Koornneef

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Eiser die vordert dat mededeelgenoot een vordering voldoet, wordt niet-ontvankelijk verklaard, omdat deze vordering conform de hoofdregel in de verdeling moet worden betrokken. Een eventueel ontoereikend erfdeel van de deelgenoot-schuldenaar is geen reden om hiervan af te wijken.

Eiser en gedaagde zijn broer en zus. Zij zijn tezamen met drie andere broers de kinderen van de overleden erflater en erflatster. In hun testamenten hebben vader moeder eiser en een van de andere broers onterfd, en is aan hen in plaats daarvan een vordering ter grootte van hun legitieme portie toegekend. Na diverse procedures heeft het Hof Den Bosch op 30 augustus 2022 voor recht verklaard dat op het aandeel van gedaagde in de nalatenschap van moeder circa € 44.000 in mindering komt, te vermeerderen met de wettelijke rente. De vereffeningfase van de nalatenschap van moeder is inmiddels afgerond en de nalatenschap is klaar voor verdeling. Bij de notaris staat ten behoeve van de verdeling van de nalatenschap van moeder een bedrag van circa € 96.000 in depot. Eiser vordert dat gedaagde de naar aanleiding van de uitspraak van het hof openstaande bedragen aan de notaris voldoet. Volgens gedaagde moet eiser niet-ontvankelijk worden verklaard omdat eiser niet op grond van artikel 3:171 BW een vordering tegen een andere deelgenoot kan instellen. De vordering moet op grond van de artikelen 3:184 BW en 3:185 BW in de verdeling van de gemeenschap worden betrokken. Gedaagde stelt dat sprake is van een uitzondering als bedoeld in HR 8 september 2000, ECLI:NL:HR:2000:AA7043 en HR 6 april 2018, ECLI:NL:HR:2018:535, ERF 2018-0065. Anders dan eiser is de voorzieningenrechter van oordeel dat de genoemde uitzondering zich in deze zaak niet voordoet. De omstandigheid dat de onderhavige vordering van de nalatenschap niet meer in rechte hoeft te worden vastgesteld en dat het alleen nog gaat om het incasseren van een vordering op een deelgenoot ten behoeve van de nalatenschap is juist de situatie waarop de gedwongen schuldtoerekening in artikel 3:184 lid 1 BW en meer specifiek – nu het een nalatenschap betreft – artikel 4:228 lid 1 BW betrekking heeft. Dat het erfdeel van gedaagde mogelijk ontoereikend is voor verrekening is ook niet als een uitzondering aan te merken. Indien en voor zover dat het geval mocht zijn, is er sprake van een vorderingsrecht ter grootte van het tekort. Ook is het spoedeisend belang onvoldoende onderbouwd.

Instantie: Rechtbank Zeeland-West-Brabant

Datum uitspraak: 19-06-2023

ECLI: ECLI:NL:RBZWB:2023:4282

Zaaknummer: C/02/408996 / KG ZA 23 -183 (E)

Rechters: M.M. van 't Nedereind

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

De kantonrechter constateert dat verweerder in verband met artikel 4:192 lid 4 BW geacht wordt beneficiair te hebben aanvaard.

De executeur in de nalatenschappen van erflater en erflaatster verzoekt de kantonrechter aantekening in het boedelregister te houden van de beneficiaire aanvaarding van de nalatenschappen van erflater en erflaatster door verweerder, dan wel hem een termijn te stellen voor het maken van een keuze tussen het zuiver aanvaarden, beneficiair aanvaarden of verwerpen van de nalatenschappen. Naar het oordeel van de kantonrechter blijkt voldoende dat verweerder op de hoogte was van de beneficiaire aanvaarding van de nalatenschappen door zijn mede-erfgenamen. Omdat verweerder vervolgens niet binnen drie maanden daarna alsnog zuiver heeft aanvaard of verworpen, wordt verweerder geacht beide nalatenschappen beneficiair te aanvaarden (art. 4:192 lid 4 BW). De kantonrechter laat aantekening maken van deze beneficiaire aanvaardingen.

Instantie: Rechtbank Noord-Holland

Datum uitspraak: 20-04-2023

ECLI: ECLI:NL:RBNHO:2023:3656

Zaaknummer: 10364790

Rechters: S.W.S. Kiliç

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Dankzij ontbrekende forumkeuze verklaart de kantonrechter zich onbevoegd ten aanzien van het verzoek tot terinzagelegging van de boedelbeschrijving.

Erflater heeft in zijn testament een rechtskeuze gemaakt voor het Nederlandse recht (overeenkomstig art. 22 ErfVo). Krachtens artikel 4:211 lid 3 BW dient de boedelbeschrijving ten kantore van de boedelnotaris of, als die ontbreekt, ter griffie van de rechtbank te worden neergelegd. Op grond van artikel 268 lid 1 Rv is de rechter van de laatste woonplaats van de overledene bevoegd. De laatste woonplaats van erflater was Duitsland. Artikel 5 lid 1 ErfVo bepaalt dat, wanneer het door de erflater ten aanzien van de erfopvolging gekozen recht het recht van een lidstaat is, de betrokken partijen kunnen overeenkomen dat een gerecht van die lidstaat bij uitsluiting bevoegd is om uitspraak te doen over elke aangelegenheid die de erfopvolging betreft. Lid 2 van dat artikel bepaalt dat een zodanige forumkeuze geschiedt bij een schriftelijke overeenkomst, die door de betrokken partijen wordt gedagtekend en ondertekend. Ook na daartoe in de gelegenheid te zijn gesteld hebben de erfgenamen echter geen forumkeuzeovereenkomst overgelegd. De kantonrechter verklaart zich onbevoegd ten aanzien van het verzoek tot terinzagelegging van de boedelbeschrijving.

Instantie: Rechtbank Noord-Nederland

Datum uitspraak: 31-05-2023

ECLI: ECLI:NL:RBNNE:2023:2431

Zaaknummer: 10345702 / ER VERZ 23-26

Rechters: N.A. Baarsma

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Kandidaat-notaris die een testament passeert in het buitenland handelt tuchtrechtelijk verwijtbaar.

In deze notariële tuchtzaak staat vast dat de kandidaat-notaris in strijd met artikel 13a Wna in het buitenland een testament heeft gepasseerd. De tuchtrechter acht dit handelen van de kandidaat-notaris dan ook verwijtbaar. De omstandigheden dat erflater Nederlander was, Nederlands sprak, enkele kilometers over de grens woonde en vanwege zijn precaire gezondheid zijn woning niet meer kon verlaten, maken weliswaar begrijpelijk dat de kandidaat-notaris ervoor gekozen heeft het testament bij erflater thuis te passeren, maar dit neemt niet weg dat de kandidaat-notaris hiermee heeft gehandeld in strijd met de bepaling van artikel 13 Wna. De kamer is daarom van oordeel dat aan de kandidaat-notaris een maatregel opgelegd moet worden. De tuchtrechter overweegt verder dat het toezicht dat een notaris moet houden op de werkzaamheden van de kandidaat-notaris in het algemeen niet zo ver gaat dat de notaris zich van de inhoud en strekking van iedere afspraak van de kandidaat-notaris moet vergewissen. De notaris heeft naar zijn zeggen wel de afspraak van de kandidaat-notaris voor een huisbezoek in de agenda zien staan, maar was niet op de hoogte van het feit dat de kandidaat-notaris voornemens was aldaar een testament te passeren. De kamer komt daarom tot de conclusie dat in deze zaak geen aanleiding bestaat de notaris een tuchtrechtelijk verwijt te maken.

Instantie: Kamer voor het notariaat in het ressort Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 10-05-2023

ECLI: ECLI:NL:TNORARL:2023:26

Zaaknummer: C/05/408270 KL RK 22-107, C/05/409292 KL RK 22 – 118

Rechters: A.M.S. Kuipers, L.T. de Jonge en J.A.H. Bruggemann

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Onderbewindstelling tweetrapsvermogen wordt niet toegewezen, wel treedt het vonnis in de plaats van de benodigde toestemming van bezwaarde tot het verstrekken van inzage in en afschrift van bankafschriften.

Erflater had in zijn testament zijn informele samenleefpartner A tot enig erfgenaam, executeur en bezwaarde benoemd, en zijn kinderen uit zijn door het overlijden van zijn echtgenote geëindigde huwelijk als verwachters. A heeft de nalatenschap beneficiair aanvaard en een ruimschootstoereikendverklaring afgelegd. De kinderen vorderen dat het tweetrapsvermogen onder bewind wordt gesteld, en kort en goed (meer) subsidiair dat A inzage geeft in bankafschriften en jaaroverzichten c.q. dat het te wijzen in de plaats treedt van de voor inzage door de kinderen bij de bank vereiste toestemming van A. De rechtbank constateert dat A, ondanks haar eerder ter zitting uitgesproken bereidheid, haar medewerking niet heeft verleend aan de overeengekomen afgifte van de machtiging waarmee de kinderen stukken bij de bank kunnen opvragen/inzien. De rechtbank wijst het subsidiair gevorderde toe. De rechtbank ziet in de gegeven omstandigheden geen aanleiding om de vergaande maatregel van bewind over het vermogen van erflater uit te spreken. De primaire vordering wordt afgewezen.

Instantie: Rechtbank Overijssel

Datum uitspraak: 28-06-2023

ECLI: ECLI:NL:RBOVE:2023:2461

Zaaknummer: C/o8/288937 / HA ZA 22-417

Rechters: A.E. Zweers

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Hof legt meerwaardeclausule uit: was sprake van een gedwongen verkoop zodat de clausule niet tot delen meerwaarde verplichtte?

In de akte van verdeling waarbij appellant A de tot de nalatenschap behorende gronden van een akker-melkveebedrijf heeft toegedeeld gekregen, is een meerwaardeclausule opgenomen als het verkregene binnen 20 jaar wordt vervreemd tenzij sprake is van een gedwongen overdracht zoals na executiebeslag enzovoort. A is in o.m. in 2018 veroordeeld om in verband met de verkoop door hem van enkele percelen en hetgeen daarover in de meerwaardeclausule is bepaald, geldbedragen aan geïntimeerden te voldoen. Kort en goed draait de zaak om de vraag of de meerwaardeclausule ook geldt ter zake van de laatste verkoop en levering. A stelt van niet omdat volgens hem sprake was van een gedwongen verkoop. Hij had tot de laatste verkoop over moeten gaan omdat geïntimeerden ter nakoming van de uitspraak uit 2018 executoriaal beslag hadden gelegd. Het hof gaat hier niet in mee, omdat weliswaar beslag was gelegd maar dit reeds in 2016 was gebeurd zodat geen sprake was van een acute situatie. Ook heeft A onvoldoende onderbouwd om te kunnen beoordelen of redelijkheid en billijkheid met zich brengen dat hoewel geen sprake was een gedwongen verkoop, de meerwaarderegeling niet zou moeten worden toegepast.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 27-06-2023

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2023:5457

Zaaknummer: 200.311.654/01

Rechters: I. Tubben, J.H. Kuiper en M. Willemse

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Mede-erfgenaam/executeur kan niet volstaan met enkele betwisting dat boedelgoederen zijn verzwegen. Wel wordt het verzoek tot ontslag van de executeur wegens gewichtige redenen afgewezen.

A, B en C zijn de erfgenamen van hun overleden vader die C tot executeur heeft benoemd en hem een woning en onderneming heeft gelegateerd. A en B verwijten C in zaak ECLI:NL:RBAMS:2023:3676 o.m. dat de door hem opgestelde boedelbeschrijving incompleet is omdat contanten ontbreken en de woning en de onderneming verkeerd zijn gewaardeerd. De rechtbank overweegt dat A en B zich beroepen op de rechtsgevolgen van artikel 3:194 lid 2 BW, waardoor zij volgens de hoofdregel van artikel 150 Rv daarvan de bewijslast dragen. Nu vaststaat dat C circa € 13.250 en mogelijk meer heeft gepind, kan C q.q. niet volstaan met de enkele betwisting dat hij boedelgoederen heeft verzwegen. Op C q.q. als executeur rust een inlichtingenplicht naar eisers als erfgenamen. Deze inlichtingenplicht is neergelegd in artikel 4:148 BW en daarbij heeft de wetgever gekozen voor een ruim toepassingsbereik met de bewoordingen 'alle gewenste inlichtingen'. Uit dien hoofde is C q.q. verplicht om de stand van de boedel ten aanzien van de gelden van erflater met nadere bewijsstukken te onderbouwen. Daar komt bij dat C degene was die het geld pinde en als inwonende zoon erflaters bankpas beheerde. Dit geheel aan omstandigheden maakt dat voorshands bewezen wordt geacht dat C q.q. minstens € 13.250 in de boedelbeschrijving heeft verzwegen. Na deze overweging oordeelt de rechtbank over andere geschilpunten, waaronder de wijze van waardering van de woning/onderneming. In dat kader wordt een deskundige benoemd.

In ECLI:NL:RBAMS:2023:3673 oordeelt de rechtbank over het verzoek van A en B om C wegens gewichtige redenen te ontslaan als executeur. Volgens A en B is de gewichtige reden hoofdzakelijk gelegen in het feit dat C q.q. als executeur privaat bevoegd is de nalatenschap te vertegenwoordigen. Dat zou C q.q. een succesvol ontvankelijkheidsverweer geven in de handelszaak, waarmee hij de beslechting van het materiële geschil tussen partijen blokkeert of vertraagt. Bovendien is er volgens A en B geen executeur meer nodig, omdat partijen al aan het verdelen zijn. C q.q. betwist dat sprake is van een gewichtige reden voor ontslag. Een executeur is belast met het beheer van de nalatenschap en vertegenwoordigt daarbij de nalatenschap, zowel in als buiten rechte. Dat volgt uit de artikelen 4:144 en 4:145 lid 2 BW.

Naast deze externe vertegenwoordiging kunnen ook interne geschillen ontstaan en niet valt in te zien dat artikel 4:145 lid 2 BW daaraan in de weg staat. Bijvoorbeeld kan het dan gaan om de uitleg van een testament of de rekening en verantwoording van de executeur. Het interne geschil tussen partijen wordt dus niet geblokkeerd of vertraagd door de privatieve vertegenwoordigingsbevoegdheid van C q.q. als executeur. Daarom levert dit geen gewichtige reden op voor ontslag. Het onderscheid is van belang tussen de beheerfase, de vereffeningsfase en de verdelingsfase. Wanneer aan de wettelijke vereffening uit afdeling 4.3.6 BW wordt toegekomen, eindigt de taak van de executeur volgens artikel 4:149 lid 1 aanhef en onder d BW. Dan eindigt van rechtswege ook zijn beheersbevoegdheid. Deze wettelijke vereffeningsfase treedt onder meer in als een erfgenaam de nalatenschap beneficiair aanvaardt, tenzij de executeur heeft aangetoond dat de goederen van de nalatenschap ruimschoots toereikend zijn om de schulden te kunnen voldoen. Dat volgt uit artikel 4:202 lid 1 aanhef en onder a BW. In dit geval hebben A en B de nalatenschap beneficiair aanvaard, maar heeft C q.q. als executeur met een boedelbeschrijving aangetoond dat het saldo van de nalatenschap ruimschoots toereikend is. Daardoor verkeren partijen in een zogenoemde lichte vereffeningsfase buiten afdeling 4.3.6 BW om. In deze lichte vereffeningsfase is C q.q. nog executeur. Voor zover C q.q. zijn taak als executeur al heeft volbracht, eindigt zijn beheer niet van rechtswege maar pas in de gevallen die artikel 4:150 BW noemt. Bijvoorbeeld is dat het geval wanneer C q.q. de goederen ter beschikking van de erfgenamen stelt. De verdelingsfase is nog niet aangebroken, omdat de nalatenschap nog schulden heeft zoals aan de vóórkinderen van de vooroverleden echtgenote van erflater en B en C. Hoewel partijen aan het vereffenen zijn, ziet de kantonrechter onvoldoende aanleiding om in afwijking van het wettelijke stelsel de taak en het beheer van C q.q. als executeur vervroegd te beëindigen. Er zijn mogelijk nog resttaken die C q.q. als executeur zal moeten verrichten. Daarom is ook op dit punt geen sprake van een gewichtige reden voor ontslag.

Instantie: Rechtbank Amsterdam

Datum uitspraak: 14-06-2023

ECLI: ECLI:NL:RBAMS:2023:3676

Zaaknummer: C/13/725570 / HA ZA 22-961

Rechters: C.M.E. de Koning

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Het hof volgt de rechtbank niet bij de uitleg van een (mede) namens de bezwaarde en verwachter gesloten vaststellingsovereenkomst en constateert dat de bezwaarde erfgenaam recht heeft op de terugbetaalde erfbelasting.

Tussen partijen is in geschil de uitleg van een door hen in het kader van de afwikkeling van erflaatsters nalatenschap gesloten vaststellingsovereenkomst. In erflaatsters testament is X onder ontbindende voorwaarde en gedaagde Y onder opschortende voorwaarde tot erfgenaam benoemd. Eiser is nadien tot curator van X benoemd. De kwestie spitst zich toe op de vraag of X op grond van die overeenkomst recht heeft op volledige betaling van de definitief vastgestelde teruggaaf erfbelasting ad circa € 220.000. De rechtbank heeft deze vraag negatief beantwoord en heeft daarbij de uitleg gevolgd van Y dat partijen een vast nettobedrag zijn overeengekomen en dat niet was bedoeld dit te betalen nettobedrag hoger of lager te laten worden bij een gewijzigde teruggave erfbelasting. Het hof daarentegen oordeelt dat de teruggaaf aan X toekomt.

Instantie: Gerechtshof Amsterdam

Datum uitspraak: 06-06-2023

ECLI: ECLI:NL:GHAMS:2023:1319

Zaaknummer: 200.300.563/01

Rechters: C.M.J. Peters, M.C. Schenkeveld en R.M. Troost

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Notaris wordt verweten in tweetrapstestament een verval van de jaarlijkse toonplicht te hebben opgenomen.

Deze tuchtzaak gaat in hoofdzaak over het passeren op 13 mei 2019 op het sterfbed van erflater van een akte houdende wijziging huwelijkse voorwaarden waarbij een verplicht wederkerig finaal verrekenbeding werkend bij overlijden verviel. Door afstand te doen van het finaal verrekenbeding heeft de vrouw, zo de Belastingdienst, een schenking gedaan aan erflater. De klacht ziet op de advisering hierbij en de verdere handelwijze na ontvangst van de aanslag van de notaris. Voorbijgaand aan de fiscale aspecten van de zaak, is interessant dat de notaris ook wordt verweten dat in het diezelfde dag gepasseerde testament is bepaald dat de administratieplicht van de bezwaarde/de vrouw verviel. Klagers stellen dat dit bij een testament met tweetrapsmaking wettelijk gezien niet mogelijk is en dat die bepaling daarom niet in het testament had mogen staan. De notaris stelt weliswaar dat deze jaarlijkse opgaveplicht in de literatuur wordt betwist, maar tot op heden is er – zo de klagers – geen rechterlijke uitspraak waarbij van deze dwingendrechtelijke jaarlijkse opgaveplicht wordt afgeweken. Helaas hoeft de tuchtrechter niet in te gaan op deze stelling. Reden daarvoor is dat klagers aanwezig waren bij het passeren van het testament en de afwikkeling van de nalatenschap kort na erflaters overlijden in mei 2019 is opgestart. Hieruit leidt de tuchtrechter af dat klagers in ieder geval vanaf dat moment geacht worden bekend te zijn of bekend hadden moeten zijn met de inhoud van de akten waarover zij klagen. Dat betekent dat klagers niet-ontvankelijk zijn voor zover de klachten zien op het handelen van de notaris voor 13 oktober 2019 nu niet is gebleken van redenen om de niet-ontvankelijkverklaring achterwege te laten.

Instantie: Kamer voor het notariaat in het ressort Den Haag

Datum uitspraak: 17-05-2023

ECLI: ECLI:NL:TNORDHA:2023:11

Zaaknummer: 22-44

Rechters: G.H.M. Smelt, R.R. Roukema en S.M.L.E. Schoonhoven-Stoot

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Voorzieningenrechter kent eiser een voorschot toe op het aandeel in vaders nalatenschap dat door het overlijden van moeder opeisbaar is geworden.

De nalatenschap van vader is opgevallend op 9 januari 2021. Tot zijn erfgenamen had hij benoemd zijn echtgenote, eiser en gedaagde. Ook had hij tegen inbreng of verrekening van de waarde daarvan, aan zijn echtgenote alle goederen van de nalatenschap gelegateerd. Vervolgens is de echtgenote/moeder van eiser en gedaagde op 22 maart 2022 overleden. Uitgangspunt is daarom dat de erfdeelvorderingen van partijen in de nalatenschap van vader per de overlijdensdatum van moeder opeisbaar zijn geworden. In de nalatenschap van moeder bevindt zich dus een (onvoorwaardelijke) schuld aan partijen uit hoofde van de nalatenschap van vader. Een kort geding leent zich, gelet op het voorlopige karakter van de procedure, niet voor verdeling van de nalatenschap van vader. Dit betekent dat de primaire vordering (voldoening van het aandeel van eiser in vaders nalatenschap) niet toewijsbaar is nu deze feitelijk vergt dat de verdeling wordt bepaald. De subsidiaire vordering (voorschot op bedoeld aandeel in vaders nalatenschap) kan worden toegewezen als het in hoge mate aannemelijk is dat in een bodemprocedure over de verdeling geoordeeld zal worden dat eiser ten minste recht heeft op een bedrag ter hoogte van dat voorschot. Dat is volgens de voorzieningenrechter het geval nu blijkt dat partijen in hun hoedanigheden van erfgenamen van hun ouders en vereffenaars in de nalatenschap van moeder het nagenoeg eens zijn over de hoogte van de vordering die zij beiden op de nalatenschap van moeder hebben in verband met vaders nalatenschap. Ook is niet in geschil dat het saldo van moeders positief is en dat dit saldo de vorderingen van partijen uit hoofde van de nalatenschap van vader ruimschoots overtreft. Bij deze stand van zaken behoeft eiser – zo de voorzieningenrechter – de afwikkeling ineens van beide nalatenschappen niet af te wachten. Dit geldt ook nu tussen partijen discussie bestaat over allerlei (emotionele) aspecten die een definitieve afwikkeling van de nalatenschappen van hun ouders (mogelijk) (kunnen) tegenwerken.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 07-06-2023

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2023:4821

Zaaknummer: C/10/657079 / KG ZA 23-361

Rechters: Th. Veling

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

In drie zaken benoemt de rechtbank een professionele vereffenaar.

In de zaak ECLI:NL:RBROT:2023:4841 heeft de ongehuwde erflater niet bij testament over zijn nalatenschap beschikt en twee kinderen A en B achtergelaten. Over het vermogen van A is een bewind ingesteld, met X als bewindvoerder. Nadat B de nalatenschap verwerpt, treedt zijn minderjarig kind C op als plaatsvervuller. A heeft (van rechtswege) de nalatenschap beneficiair aanvaard. X verzoekt op grond van artikel 4:203 lid 1 onder a BW een vereffenaar te benoemen. Verzoekster heeft voldoende belang bij de benoeming, omdat alle erfgenamen gezamenlijk vereffenaar zijn (art. 4:195 en 4:198 BW). Het is daarom aan verzoekster om samen met de wettelijk vertegenwoordigers van C te vereffenen. Volgens verzoekster heeft zij als bewindvoerder niet de kennis en kunde daartoe. De rechtbank begrijpt ook uit het verzoekschrift dat verzoekster, dan wel A, geen contact heeft met de wettelijk vertegenwoordigers van C, zodat de vereffening niet van de grond komt. Er is daarom voldoende belang om een vereffenaar te benoemen.

Ook in de zaak ECLI:NL:RBROT:2023:5757 wordt de professionele vereffenaar benoemd op het verzoek van de meerderjarigebewindvoerder van een van de erven. Ook in deze zaak stelt de bewindvoerder dat deze de kennis en de kunde niet heeft om tot vereffening over te gaan. Van verzoekster/ bewindvoerder kan niet gevergd worden dat zij de nalatenschap gaat vereffenen. Dat behoort niet tot haar takenpakket, en van een bewindvoerder kan niet worden gevergd dat zij daarvoor de expertise in huis heeft.

In de derde zaak (ECLI:NL:RBROT:2023:5758) stond het vermogen van de overledene onder bewind. Overledene was ten tijde van haar overlijden ongehuwd en niet geregistreerd als partner. Zij heeft geen kinderen achtergelaten. Daarom zijn verzoekers 1 en 2 en de belanghebbenden (kinderen van de vooroverleden broers van overledene) erfgenamen van haar nalatenschap. De verzoekers 1 en 2 hebben de nalatenschap beneficiair aanvaard. De derde verzoeker is de zoon van verzoekster 1 en heeft een vordering op de nalatenschap. Verzoekers 1 en 2 hebben geen contact met de andere belanghebbenden waardoor het feitelijk onmogelijk is om als gezamenlijk vereffenaar op te treden. Ook ontberen zij kennis en kunde om te vereffenen. Dit alles is voor de rechtbank reden om een professionele bewindvoerder te benoemen.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 22-05-2023

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2023:4841

Zaaknummer: C/10/655136 / HA RK 23-298

Rechters: C. van Steenderen-Koornneef

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Omdat de partner van erflater zekerheid stelt, heft de rechtbank het door de kinderen gelegde derdenbeslag op de bankrekeningen op.

Erflater woonde ongehuwd en niet als partner geregistreerd samen met gedaagde X, en liet drie kinderen (eisers A, B en C) achter. In zijn testament is X tot executeur benoemd. Over de (uitleg van de) erfstelling verschillen partijen van mening. Eisers vorderen in hoofdzaak o.m. een verklaring voor recht dat zij de enig erfgenamen van erflater zijn. X vordert in het incident opheffing van het door A, B en C gelegde conservatoir beslag op een aantal bankrekeningen. Naar het oordeel van de rechtbank staat niet zonder meer vast dat de vorderingen van A, B en C in de hoofdzaak kunnen worden toegewezen. Evenmin kan nu al worden vastgesteld dat de verweren van X voldoende kans van slagen hebben. Naar de tussen partijen in het geschil zijnde feiten en/of omstandigheden zal dus in de hoofdzaak nader onderzoek moeten plaatsvinden. Het standpunt van A, B en C kan echter niet op voorhand als kennelijk onhoudbaar worden gekwalificeerd. Bij de afweging van de belangen acht de rechtbank het belang van A, B en C als beslaglegger op het in stand laten van het beslag als zekerheid voor hun vermeende vordering groter dan het belang van X op opheffing. Maar omdat X heeft aangeboden een bedrag ter grootte van de nalatenschap van erflater te deponeren op een geblokkeerde rekening bij de notaris, wijst de rechtbank de opheffing van het beslag toe onder de voorwaarde van zekerheidstelling. Voor het geschil in hoofdzaak is een nadere zitting vereist.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 01-03-2023

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2023:5405

Zaaknummer: 645454 HA ZA 22-783

Rechters: C. van Steenderen-Koornneef

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Privatieve bevoegdheid van de executeur om de gezamenlijke erfgenamen te vertegenwoordigen leidt tot niet-ontvankelijkheid van een tegen een erfgenaam ingesteld cassatieberoep.

Het hof (ECLI:NL:GHSHE:2022:642) heeft geoordeeld dat twee zonen niet onrechtmatig jegens moeder hebben gehandeld bij de verkoop door moeder aan hen van twee percelen grond. In deze procedure vordert de moeder (na wijziging van eis en voor zover in cassatie van belang) hoofdelijke veroordeling van de zonen tot vergoeding van de schade die zij heeft geleden. Tijdens de procedure in eerste aanleg zijn [de ene zoon van de moeder] en de moeder overleden. Aan de zijde van [de ene zoon van de moeder] is het geding voortgezet door zijn twee erfgenamen [verweerster 1] en [verweerster 2]. Aan de zijde van de moeder is het geding voortgezet door haar drie erfgenamen [eiseres 1], [de derde dochter] en [eiseres 2]. Het cassatieberoep is ingesteld door [eiseres 1] en [eiseres 2] (waarbij in de procesinleiding is vermeld dat beiden zowel in persoon als, voor zover nodig, in hun hoedanigheid van executeur in de nalatenschap van de moeder optreden) en is gericht tegen [verweerster 1], [verweerster 2] en [verweerder 3]. Hoewel dit in de procesinleiding in cassatie niet is vermeld, begrijpt de Hoge Raad de procesinleiding aldus dat [eiseres 1] en [eiseres 2] in cassatie, evenals in de feitelijke instanties, optreden als vereffenaars en tevens als gevolmachtigde van de derde vereffenaar, [de derde dochter]. Ten aanzien van [verweerster 1] en [verweerster 2] blijkt uit de in het geding gebrachte verklaring van erfrecht dat [verweerster 2] als executeur van de nalatenschap van [de ene zoon van de moeder] bij uitsluiting bevoegd is om de gezamenlijke erfgenamen van [de ene zoon van de moeder] in en buiten rechte te vertegenwoordigen. Bij de voortzetting van de procedure na het overlijden van [de ene zoon van de moeder] hebben [verweerster 1] en [verweerster 2] vermeld dat zij de beide erfgenamen van [de ene zoon van de moeder] zijn en hebben zij de verklaring van erfrecht overgelegd met vermelding dat daaruit blijkt dat [verweerster 2] tot executeur is benoemd. Nu de executeur gedurende zijn beheer bij de vervulling van zijn taak de gezamenlijke erfgenamen in en buiten rechte vertegenwoordigt en daarbij optreedt als privaat vertegenwoordiger van de erfgenamen, moet het voorgaande aldus worden begrepen dat [verweerster 2] na het overlijden van [de ene zoon van de moeder] de procedure heeft voortgezet in haar hoedanigheid van executeur van de nalatenschap, die de gezamenlijke

erfgenamen vertegenwoordigt. Dit brengt mee dat [eiseres 1] en [eiseres 2] niet-ontvankelijk moeten worden verklaard in hun cassatieberoep voor zover het is ingesteld tegen [verweerster 1]. Voor zover het cassatieberoep is ingesteld tegen [verweerster 2] begrijpt de Hoge Raad de procesinleiding aldus, dat deze is gericht tegen [verweerster 2] in haar hoedanigheid van executeur van de nalatenschap van [de ene zoon van de moeder]. Over het inhoudelijk verweer oordeelt de Hoge Raad dat een tussenarrest en eindarrest van het hof onverenigbaar zijn, vernietigt het arrest en verwijst de zaak naar een ander hof.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 30-06-2023

ECLI: ECLI:NL:HR:2023:1007

Zaaknummer: 22/02008

Rechters: M.J. Kroeze, C.H. Sieburgh, H.M. Wattendorff, A.E.B. ter Heide en K. Teuben

Advocaten: A.H.M. van den Steenhoven

Wetsartikelen: